

Vernieuwd: Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

Bericht van 262 woorden

Sjoemelende onderzoekers zijn een vloek voor de wetenschap. Hun werk leidt tot onbetrouwbare “wetenschappelijke” resultaten en dus verkwisting van publiek geld.

Vier jaar geleden werd een Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit opgericht. Voorzitter André Van Steirteghem: “De VCWI behandelt klachten van vermeende wetenschapsfraude. Eerst wordt een zaak onderzocht door de universiteit zelf, waarna de VCWI een tweede advies kan geven.”

Op 7 oktober werd de VCWI officieel 4 jaar. Het mandaat van de eerste leden liep ten einde en een comité van toezicht stelde de nieuwe leden aan. Prof. em. André Van Steirteghem wordt herbenoemd tot voorzitter voor een tweede termijn van vier jaar. Hij is professor reproductieve geneeskunde aan het Universitair Ziekenhuis van Brussel, één van de grondleggers van de ICSI-techniek voor kunstmatige bevruchting en houder van verschillende eredoctoraten. Ook Jan De Houwer (UGent, psychologie), Steven Gillis (UAntwerpen, taalkunde), Els Van Damme (UGent, plantenbiochemie) en Sabine Van Doorslaer (UAntwerpen, materiaalfysica) werden bevestigd voor een hernieuwd mandaat.

Vier nieuwe leden zullen zich in de volgende vier jaar buigen over dossiers van wetenschapsfraude. Het gaat om Ann Nowé (VUB, computerwetenschappen / artificiële intelligentie), Ivo Lambrichts (UHasselt, regeneratieve geneeskunde), Gert Storms (KU Leuven, cognitieve psychologie) en Séverine Vermeire (KU Leuven / UZ Leuven, darmziekten). Vier leden verlaten de VCWI: Marcel Ameloot (UHasselt, biofysica), Ludo Froyen (KU Leuven, materiaalkundig ingenieur), Jean Paul Van Bendegem (VUB, filosofie) en Christel Van Geet (KU Leuven / UZ Leuven, kinderoncologie).

De nieuwe leden worden geïnaugureerd op een symposium over wetenschappelijke integriteit op woensdag 18 oktober, in het Paleis der Academiën in Brussel. Daar zal onder andere gedebatteerd worden over hoe media communiceren over fraudegevallen en over de betekenis van *open science* voor integriteit in het onderzoek.

Uitgebreider persbericht

Meer weten

Bert Seghers (secretaris VCWI)

Bert.Seghers@kvab.be = secretaris@vcwi.be

02 550 23 32 of 0478 76 39 46

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

Paleis der Academiën
Hertogsstraat 1
1000 Brussel

www.vcwi.be

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit: nieuwe samenstelling en symposium

Bericht van 670 woorden

Wetenschappelijke integriteit

Plagiaat, datavervalsing, auteursfraude, bedenkelijke data-analyse ... Dergelijke praktijken verstoren onze wetenschappelijke kennis en ondermijnen het vertrouwen in wetenschappers. In het geval van medisch onderzoek kan wetenschapsfraude ernstige gevolgen hebben voor de volksgezondheid, maar ook in andere disciplines betekent onbetrouwbare wetenschap een ernstige verkwisting van (meestal publieke) middelen. De laatste decennia nam de zichtbaarheid van wetenschapsfraude toe, en ook de aandacht van (academische) beleidsmakers voor wetenschappelijke integriteit. Deze topic staat dan ook wereldwijd op de agenda, ook in Vlaanderen.

De VCWI

Op 7 oktober 2013 werd de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI) formeel ingesteld. Dit orgaan van negen hoogleraren, een juridisch adviseur en een secretaris is het Vlaamsbrede aanspreekpunt voor verantwoordelijk onderzoek. Ze kan een tweede advies geven over klachtendossiers die voorheen al behandeld werden door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van een universiteit of andere wetenschappelijke instelling. Anno 2017 erkennen 17 instellingen de adviesbevoegdheid van de VCWI.

Hersamenstelling

Een bijzonder "comité van toezicht" stelt de leden aan en kan het reglement wijzigen. Het jaar 2017 betekende een extra-opdracht voor het comité van toezicht, want de VCWI moest opnieuw worden samengesteld. De negen leden van de VCWI hebben immers een mandaat van vier jaar, dat één maal hernieuwbaar is. Het mandaat van de eerste leden heeft gelopen tot 6 oktober 2017. Er werd beslist om vijf van de negen leden een hernieuwd mandaat te geven, en vier leden te vervangen, zodat de commissie binnen vier jaar haar geheugen niet verliest.

De volgende hoogleraren werden bevestigd voor een hernieuwd mandaat:

- André Van Steirteghem, VUB / UZ Brussel, reproductieve geneeskunde (voorzitter VCWI)
- Steven Gillis, UAntwerpen, taalkunde
- Jan De Houwer, UGent, psychologie
- Els Van Damme, UGent, plantenbiochemie
- Sabine Van Doorslaer, UAntwerpen, materiaalfysica

Het comité van toezicht bevestigde het vertrouwen in prof. em. André Van Steirteghem en verlengde zijn mandaat als voorzitter van de VCWI.

De volgende hoogleraren werden aangesteld als nieuwe leden van de VCWI:

- Ann Nowé, VUB, computerwetenschappen / artificiële intelligentie
- Ivo Lambrichts, UHasselt, regeneratieve geneeskunde
- Gert Storms, KU Leuven, cognitieve psychologie
- Séverine Vermeire, KU Leuven / UZ Leuven, gastro-enterologie (darmziekten)

De VCWI spreekt haar welgemeende dank uit voor de afscheidnemende leden, die sterke bijdragen leverden aan de beginjaren van de VCWI:

- Marcel Ameloot, UHasselt, biofysica
- Ludo Froyen, KU Leuven, materiaalkundig ingenieur
- Jean Paul Van Bendegem, VUB, filosofie

- Christel Van Geet, KU Leuven / UZ Leuven, kinderoncologie

Interuniversitair symposium

Sinds 2015 organiseren alle universiteiten een gezamenlijk symposium rond wetenschappelijke integriteit. Daarmee richten ze zich zowel tot universitaire beleidsmakers als tot jonge onderzoekers (doctoraatsstudenten), die hun deelname kunnen inrekenen in hun doctoraatsopleiding. De VCWI coördineert de organisatie van het derde interuniversitaire symposium, op 18 oktober 2017, in samenwerking met de universiteiten.

Roel Fernhout zal de eerste keynote geven. Hij was professor migratierecht aan de universiteiten van Nijmegen en voormalig Nationaal Ombudsman van Nederland. Momenteel is hij voorzitter van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit, de tegenhanger van de VCWI bij onze noorderburen. Daarna neemt Els Van Damme het woord. Ze is zowel lid van de KVAB als van de VCWI. Als lid van een werkgroep van de Europese koepel van wetenschapsacademiën ALLEA, heeft zij de pen vastgehouden van de vernieuwde Europese “code of conduct for research integrity”, uitgegeven door ALLEA.

In een derde keynote bijdrage heeft Geert Molenberghs het over de belangrijke en veranderende rol van statistiek, zowel in onderzoek als in de detectie van datafraude. Op het programma staat verder een dilemmaspel, met discussies over wat je zou doen in fictieve maar herkenbare concrete onderzoekssituaties. De namiddag brengt een sessie over de snel veranderende wereld van open science (open data, preregistration, ...) en het potentieel van het Open Science Framework om openheid en integriteit van onderzoek te versterken. Verder is er een panelgesprek gepland met journalisten en onderzoekers over de publieke communicatie over gevallen van wetenschapsfraude die bekend raken.

Nieuwe leden plechtig geïnaugureerd

Het symposium van 18 oktober sluit af met de plechtige inauguratie van de vier nieuwe leden van de VCWI, en het bedanken van de vier afzwaaiende leden.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit: de nieuwe leden

Ivo Lambrichts (Domein Biomedische wetenschappen)

Ivo Lambrichts is als gewoon hoogleraar van de Universiteit Hasselt verbonden aan de Faculteit Geneeskunde en Levenswetenschappen, waarvan hij tevens vice-decaan is. In zijn onderzoek worden diverse geavanceerde beeldvormingstechnieken en weefselweekmethoden aangewend. Zijn wetenschappelijke interesses gaan uit naar stamcelonderzoek, angiogenese, neuroprotectie en weefselregeneratie in combinatie met 3D-printen. Hij is betrokken bij diverse onderzoeksprojecten van het Biomedisch Onderzoeksinstituut van Hasselt (BIOMED). Hij geeft les in de opleidingen Geneeskunde, Biomedische wetenschappen en Biologie, in het domein van de microscopische anatomie, beeldvorming en weefselherstel.

Ivo Lambrichts is auteur van 140 A1-publicaties in het domein van neuraal en oro-faciaal onderzoek. Hij is lid van verschillende wetenschappelijke nationale en internationale organisaties en referee van internationale tijdschriften. Recent werd hij voorgedragen voor de Distinguished Scientist Award van de International Association for Dental Research (VS). Hij is tevens voorzitter van het Medisch Ethisch Comité sinds 2012.

Ann Nowé (Domein Exacte wetenschappen)

Ann Nowé is hoogleraar aan de Vrije Universiteit Brussel, waar zij het labo voor Artificiële Intelligentie leidt. Zij is afgestudeerd in 1987 aan de Universiteit Gent als wiskundige, richting informatica en behaalde in 1994 haar doctoraat aan de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met Queen Mary and Westfield college London, UK. Haar onderzoek richt zich voornamelijk op zelflerende systemen, in het bijzonder *reinforcement learning*. Daarnaast onderzoekt zij hoe de bekomen modellen transparanter gemaakt kunnen worden, zodat dialoog met domeinexperten mogelijk wordt. Haar onderzoek omvat zowel theoretische aspecten als experimentele resultaten, alsook een brede waaier aan toepassingen, zoals robotica, telecommunicatie, bioinformatica, security, smart grids en slimme apparaten in een Internet-of-Things-context. Zij zetelde zowel in het bestuur van het BNVKI als EURAI, respectievelijk de BeNeLux en Europese vereniging voor Artificiële Intelligentie en is geweest lid van de FWO-commissie Informatica en kennistechnologie.

Gert Storms (Domein Humane en sociale wetenschappen)

Gert Storms is gewoon hoogleraar in de psychologie aan de Leuvense Universiteit, waar hij verbonden is aan het Laboratorium voor Experimentele Psychologie. Hij is momenteel vice-decaan onderzoek in zijn faculteit. Zijn onderzoeksinteressen omvatten de studie van het semantisch geheugen, de manier waarop semantische concepten gevormd worden en hoe mensen leren categoriseren. Daarnaast is hij actief in het domein van de psychometrie, het meten van psychologische constructen.

Gert Storms is (co-)auteur van een 125-tal publicaties in internationale tijdschriften zoals “Journal of Experimental Psychology: General”, “Cognitive Psychology” en “Cortex”. Hij is consulting editor van het tijdschrift “Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory & Cognition”.

Hij heeft gepubliceerd over onderwerpen die gerelateerd zijn aan wetenschappelijke integriteit (Vanpaemel et al., 2015, Collabra; Heyman et al., 2016, Frontiers in Research Metrics and Analytics) en was initiatiefnemer van een symposium rond “good research practices” in psychologisch onderzoek (KVAB, februari 2013, Brussel). Hij geeft regelmatig lezingen over fraude en wetenschappelijke integriteit.

Severine Vermeire (Domein Biomedische Wetenschappen)

Severine Vermeire is deeltijds hoogleraar aan de Faculteit Geneeskunde van de KU Leuven en staflid op de dienst Maag-Darm- en leverziekten van het Universitair Ziekenhuis Leuven. Zij is het hoofd van het zorgprogramma Inflammatoire Darmziekten (IBD) en departementsvoorzitter van het Departement Chronische Ziekten, Metabolisme en Veroudering. Haar onderzoek spitst zich enerzijds toe op het vinden van nieuwe en betere therapieën voor inflammatoire darmziekten, en anderzijds op het ontrafelen van de oorzakelijke factoren die bijdragen tot het ontstaan van IBD, met een speciale focus op erfelijkheid en de rol van het microbiom. Zo wil ze bijdragen tot een betere zorg voor patiënten en hoop op het vinden van een definitieve genezing van de ziekte.

Severine Vermeire is (co-)auteur van meer dan 500 publicaties in peer-reviewed internationale tijdschriften zoals Nature, Nature Genetics, The New England Journal of Medicine, The Lancet, Gastroenterology and GUT. Zij is lid van de Biobankboard van het UZ/KUL. Die raad waakt over het onderzoek met weefsels en stalen verkregen van patiënten.